

אלו מריפות פרק שלישי חולין

[6] דאע"ז הצריכו לגופיהו לא יליפין מיניהו דהיינו משום דאם איתא דילפינן מיניהו לא ליכתוב אלא חד ומשאר כולהו נישתוק אבא הכא מסאן לישתוק אי לא כתיב :

ונילף מעורב - הוי מני למימר אס כן למינו למה לי :

מכריז כ"ד עופות טמאים הם - ויכולו איכא ג' סימני טהרה בר מעורב וזו אפשר דהאי דליתיה בפרס ליתיה בחד מהני והאי דליתיה בעזניה נמי ליתיה בהני וכחב לן תרי זימנין כל חד וחד דלא תיכליה בהאי סימנא

והוה ליה ב' כתובים הבאים כחד ואין מלמדין לשאר עופות הבאין לפניו דלא תיכליה בחד מהני תרי סימנטי וכיון דלון מלמדין מנא לן איסורא דאילטריך נגר למשרייה כן פירש בקונטרס וז"ל והא אכתי אילטריך נגר להתיך ארוס סימן שלישי דליתיה לא בפרס ולא בעזניה אלא ב"ט לחודייהו דה"ל דאסור דהא השתא בתלתא לא חלנין בחדו סימן לחודיה מיבעתיה נהי דלא הוה אסרינן בחד מהני תרי סימנטי דליתיה בפרס ועזניה משום דהוה ב' כתובין הבאין כחד כיון דליתיה ב"ט עופות מ"מ בחדו סימן שלישי הייתי אוסר וזו ה"ל לחורו שלישי הוא בעורב הוה יחא דהשתא נמי או ב' כתובים שרד וי"ט עופות ומיהו בלא הכי לא קשה מידי דמיין היה לי לאסור בחדו סימן שלישי דמי"ט עופות לא יליפין כלל לא במה מנינו ולא בק"ץ דהוה ליה י"ט כתובין הבאין כחד ואין מלמדין ומסיק דחד מהגך תלתא דהדרי בטולה ליתיה או בפרס או בעזניה והרביעי ישנו בחדו נמלא שסימן זה לא נאמר אלא פעם אחת מהו דמימא דילף מיניה לאסור עוף הבא בסימן אחד בחדו מן הסומנין הללו דהא לא ידעינן מאי

הנהוה הב"ח (ה) רש"י ד"ס מכ"ד כ"ד וכו' הבאין לפניו ללא תיכליה : (3) ד"ה מהו דליתיה וכו' דלית ליה כלל עמא ה"א ש"ך :

ולילף מעורב מה התם תרי לא אף כל תרי לא א"ב פרס ועזניה דכתב רחמנא למה לי השתא דאית ליה תרי לא אבלין דאית ליה חד מיבעיא וניגמר מפרס ועזניה א"ב נגר דכתב רחמנא למה לי השתא דאית ליה חד לא אבלין דלית ליה כלל מיבעיא אלא נגר דלית ליה כלל הוא דלא תיכול הא דאית ליה חד אכול ואלא מעמא דכתב רחמנא נגר הא לאו הכי הוה אמינא לילף מפרס ועזניה הוה ליה פרס ועזניה שני כתובין הבאין כחד *ושני כתובין הבאין כחד אין מלמדין גמירי דאיכא בהאי ליכא בהאי ודאיכא בהאי ליכא בהאי עשרים וארבעה עופות טמאים הוו אי אפשר דחד דאיכא בהגך ליכא בהני והוה להו שני כתובים טמאים הוו וארבעה סימנין תלתא הדרי בכלהו עשרים מהם שלשה שלישה ותרי בעורב חד בפרס וחד בעזניה דאיתיה בהא ליתיה בהא מהו דתימא לילף מיניה כתב רחמנא נגר נגר דלית ליה כלל הוא דלא תיכול הא איכא דאית ליה חד אכול אלא חורין דכתב רחמנא למה לי אמר רב עוקבא בר חמא לקרבן אמר רב נחמן היה

א"כ - דמעזניה בעינן למילף למה לי דכתב נגר אלא מדרבנא ש"מ לא תילף מעזניה ושאר עופות הבאים בסומן אחד שאין מן פרס ועזניה טהור דמגשר תילף דלית ליה כלל לא תיכול הא לית ליה חד אכול וכ"ש תרי ותלתא חוץ מעזניה ופרס דלא תכשרינהו בחד ועורב נמי אע"ז דאית ליה תרי לא תיכול ושאר עופות המפורשין אע"ז דאית להו תלתא לא דלהכי פרט בהו קרא משום דלחו מגשר להיתירא : אלא **עעמא דכתב רחמנא נגר** - משום הכי קיס להו דסימן אחד טהור : הא **לאו הכי הוה אמינא לילף מפרס ועזניה** - דלא תכשריה בסומן אחד : אין מלמדין - דחי בחד סימן אחי לאורוי ולמילף מיניה דטמא ליכתוב חד וליתיה אידך מיניה : **דאיכא בהאי ליכא בהאי** - חלקו סימן ששטט בזה אינו בזה הלכך לאו שני כתובין הבאין כחד ניגוה דהא מילך לריכי דחי כתיב פרס הוה אמינא בהאי סימנא הוה דלא תיכול אכל בסומנא דעזניה אכול להכי אילטריך עזניה וזו כתב עזניה פרס לא אחי מיניה וכיון דתרוייהו לריכי הוה אמינא ניפק מיניהו דבסימן אחד לא תיכול כחד רחמנא נגר : **מכריז כ"ד עופות טמאין סן** - ויכולו איכא ג' סימני טהרה בר מעורב וזו אפשר דהאי דליתיה בפרס ליתיה בחד מהני והאי דליתיה בעזניה ליתיה בחד מהני וכחב לן תרי זימנין כלל חד דלא תיכליה בההוא סימנא והוה ליה ב' כתובין הבאין כחד ואין מלמדין לשאר עופות הבאין (6) לפניו דלא תיכליה בחד מהני תרי סימני וכיון דלון מלמדין

[קושטן כחי ת"ג]

רבינו גרשום

א"כ פרס ועזניה דכתב רחמנא למה לי * שו"ן יש בהו חד סימן וטהור היסמא אחי יש בו אחד מ"ג סימנין שבשאר עופות מסאן ואחד יש בו סימן רביעי שאינו בכלל שאינו דרום : הוה להו שני כתובים הבאין כחד * כלומר דמיקרא סבירין דשניון יש בהו סימנין שו"ן והוה להו שני כתובים הבאין כחד : סוף סוף דאיתיה בפרס איתיה בחד מהני כ"א בעשרים ואחד עופות : עורב אית ליה תרתי חרתי - לריש איתוי סימנין כ"א עופות מסאן יש בעורב תרי פרס ועזניה אית להו חד חד סימן אחד יש בו סימן אחד מהני סימנין דיש כ"א עופות עופות מסאן והיסמא הרביעי שאינו דרום אי בפרס איתיה אי בעזניה איתיה דלית שני כתובים הבאים כחד ולא כתיבין כתיבין : נפרי עשרים וארבע כ"א וזו חרתי ליה אית מסקנה כמיקרא (6) דאמר ליה נפרי הלכה לפרש : מסני ליכא פירכא : לקרבן הן כשורין * ולא עוף אחר : כב' סימנין שורין :

מנא תיתי לן איסורא דאילטריך נגר למשרייה : תלתא הדרי **כתובים** - א"כ פרס ועזניה וזין עורב דיש לו ב' אותן ב' מאלו שלשה הן והרביעי הוה אמינא כחד מ"מ דענין סימנין המענין החוזרים בהם וחד מהגך שלשה ליתיה אי בפרס אי בעזניה והרביעי ישנו בחדו ונמלא סומן זה לא נאמר אלא פעם אחת : **מהו דתימא לילף מיניה** - לאסור עוף הבא בסומן אחד בחדו מכל הסומנים הללו דהא לא ידעו מאי ניהו ההוא סימנא דאיתיה בחדו למילף מיניה להכי אהא נגר למימרא האי הוא דלית ליה כלל (3) הא עוף הבא בסומן אחד טהור : ה"א **אלא תורים דכתב רחמנא למה לי** - הואיל ולא מינייהו יליפין וזו לגופייהו לא אילטריך דהאי אפילו בסומן אחד טהור : **לקרבן** - שהן לרין כשרים לקרבן ולא עוף אחד והאי דקתני להו תנא לעיל וקאמר אף כל לא אילטריך למילף מינייהו מידי סימני טהרה דהא בסומן אחד נפקא לן מגשר וכל שכן ב' אלא סימנא בעלמא אורי לן שאלו הן סימני טהרה ארוס שהגשר והסורין תלוין בהן וזו דגרסי אלא סורין דקתני תנא למאי הלכתא ולא יתכן דהא א"כ מואי תירוניה דרב עוקבא דקאמר לקרבן דמי איכא למימר אף כל מרבי תרגוילן לקרבן הואיל ויש בהן ד' סימנין והלא כמה פעמים שנה בהו הכתוב ותניא דאיתיה בחדו כהניס יכול כל עוף יכא כשר לקרבן תלמוד לומר והקריב מן התורים וגו' אין לך עוף כשר אלא תורים וזני יונה :

היה

עשרים זימנין ועוד יש לומר כל הסוגיא בענין אחר דמתחלה חישב פרס ועזניה ב' כתובים הבאים כחד כלומר משום דחי מינייהו יליפין לעמא בסומן אחד א"כ לישתוק או מפרס או מעזניה ומחד הוה יליפין דעוף הבא בסומן אחד עמא וזה"ל תימא אי לא כתיב אלא פרס הוה אמינא בחדו סימן שישנו בפרס עמא אכל בעזניה שיש בו סימן אחר אימא דלוחו סימן הוה סימן חשוב וטהור בחדו סימן הוא דפני עמא ולא הוה לך לך למכתב עזניה וליפין לה מפרס אלא להכי כתבינא למימר דהוה ב' כתובים הבאים כחד ואין מלמדין ומשני דאיכא סימן אחד בפרס ובעזניה דליתיה ב"ט עופות והשתא לן הוה ב' כתובים דכי ילפת לעמא בסומן אחד מוארו סימן שיש ב"ט עופות לא מני למימר אידך דכתב רחמנא למה לי דאילטריך משום ארוס סימן חדש דה"ל שהוא סימן חשוב יותר לטהור דליתיה בשום עוף עמא אכל מההוא ודחי שיש בו סימן החדש לא הוה יליפין לעמא בסומן אחד דאית ליה אלו סימן אחד שיש בו סימן אחד של י"ט עופות ילפת לעמא עוף הבא בסומן אחד לא ליכתוב כלל אלא סימן החדש והוה יליפין מיניה דכל עוף הבא בחדו סימן עמא וכ"ש בחדו משאר ג' סימנין דלא מהני בשאר עופות ופי' הקונטרס עיקר ומיהו קשה לפי' הקונטרס דלמה חשיב ב' כתובים ארוס סימנין טהרה שלו מ"ט עופות ושבחד מהגך ומה בכך דליתיה בחדו אלא דמי עמא וכל עמא ועל כיוצא בו שיש לו אחד מג' סימני טהרה דטמאים דמי"ט עופות לא הוה אחי דכולו כ"ט כתובים הבאים כחד ואין מלמדין לשאר עופות הבאין לפניו דלא תיכליה בהאי סימנא

(ה) נראה דל"ל דהא דלמך ליה נפרי חייט כלתא נמשה מסני וליכא פירכא -

בין

אלו טרפות פרק שלישי חולין סב

עין משפט
גר מצוה

רנה א מיי פ"א מכלול
מכלולת אסאות
הלכה קו ז ח סע סג
סב עו"ט י"ד סט"ג כב
סע"ג :

בקי כהן ובשמותיהן עוף הבא בסמין
בסימן אחד טמא - הוה נזיל למימר טהור והוא שיכיר
פרס ועוניה: **רבי** אליעזר אומר להביא את
הזריר - בזריר הוא דפליגי רבנן עליה אבל מוודו דלמיטו אחא
לרביי שאר טרפות הדומין להן :

מפני שיש להם זפק - מפני
שקורקבנו נקלף משמע
הדקן סימנין ליתנהו בעורב ורבי
אליעזר סבר דלפילו הכי אפשר דהו
מין עורב ואין לחוש אם אין שני
סימני טהרה של עורב ומיטו שני
ורבנן סברי כיון דלינן שני א"כ אינו
מיטו וה"ר יצחק בה"ר מאיר זקק
בעורב שאנו קורין קורב"ל בלע"ז
ומלא שיש לו אלבע יתירה חפץ ומתוך
קך היה רועה לפרס שמעמחא דהבא
והלך אנשי כפר תמרהא אוכלין אותו
א"כ מכירין בהן שאינן מין עורב ולא
מייתי טעמא דיש לו זפק לאפוקי
מטורב דטורב גמי יש לו זפק אלא
מפרס הטעם למה לזכור אותו
טרוחין בו סימני טהרה שיש לו זפק
שהוא סימן טהרה וגם אינו דורס אבל
זה לא הולך לפרס דפשיטא דכל עוף
הדורס טמא וממילא מייתי ראהו
מדאכלי ליה א"כ מכירין בו שאינו מין
עורב וקשה לפירוש הריב"ם דלא
טורב יש לו אלבע יתרה חפץ א"כ אין
קרקבנו נקלף דורס ואי אפשר לומר
כן מדאמר רבנן חמון עוף הבא בשני
סימנין טהור והוא שיכיר עורב ועל
כרחק חד מהדק שני סימנין אינו דורס
דכל עוף הדורס טמא ומדאכלי
לספוקי בעורב ש"מ דעורב אינו
דורס ואפשר דאותו שאנו קורין
קורב"ל שיש בו אלבע יתרה חפץ
כמו כן אינו דורס והוי מ"מ טרפות
אבל אם נתברר לנו שהוא רק כלומר
שמוציא ארבע דרך הפה א"כ וכו' עורב
ודאי כדאמר בחלק (פסחין קת) שהוא
משלשה שמשו בתיבה ולקו ולגמך
לדחוק ולפרס דה"ק בא בב' סימנין
טהור פירוש שאנו מולחין *לשם שני
סימנין והשלישי אינו בא לדין ביה

היה בקי בהן ובשמותיהן עוף הבא בסמין
אחד טהור לא היה בקי בהן ובשמותיהן
בסימן אחד טמא בשני סימנין טהור והוא
שיכיר עורב עורב ותו לא והתניא עורב זה
עורב למינו ר' אליעזר אומר להביא את
הזריר אמרו לו לר' אליעזר והלא אנשי כפר
תמרתא שביהודה היו אוכלים אותן מפני
שיש להן זפק אמר להם אף הן עתידין ליתן
את הדין דבר אחד *למינהו להביא סנונית
לבנה דברי ר"א אמרו לו והלא אנשי גליל
העליון אוכלים אותו מפני שקרקבנו נקלף
אמר להם אף הן עתידין ליתן את הדין אלא
עורב וכל מין עורב אמר אמימר *הלכתא
עוף הבא בסמין אחד טהור והוא דלא דריס
א"ל רב אחי לאמימר הא דרב נחמן מאי
א"ל *לא שמעי לי כלומר לא סבירא לי מאי
איכא משום פרס ועוניה ליתנהו בישוב אמר
רב יהודה עוף המסרש בשר למהרת מצורע
וזהו היא סנונית לבנה שנחלקו בה ר' אליעזר
והבבאים אמר אמימר בחזירא כרסה כולי
עלמא לא פליגי דשריאי כי פליגי בדירוקא
כרסה ר"א אסר ורבנן שרו והלכתא כר"א
מר זוטרא מתני הכי בדירוקא כרסה כולי
עלמא לא פליגי דאסיר כי פליגי בדחזירא
כרסה ר"א אסר ורבנן שרו והלכתא כרבנן
דשרו בשלמא למ"ד בחזירא כרסה פליגי
דיינו דקתני (ב) זו היא סנונית לבנה אלא למ"ד
בדירוקא פליגי *מאי זו היא סנונית לבנה
לאפוקי דבתי דאוכמתי אמר רחבה אמר
רבי יהודה חסיל פסול משום תורין וכשר
משום בני יונה דאיצפי ותורין של רחבה
כשרין משום תורין ופסולין משום בני יונה
מתירב רב דניאל בר רב קמינא *כל העופות
פוסלין

היה בקי כהן - בפרס ועוניה ויודע מי קרוי פרס ועוניה: **עוף**
הבא בסמין אחד טהור - אם יודע שאין דומה לכן ואין פרס
ועוניה אבל אם שמו פרס חייבין שמה מינו הוא: **בסימן אחד**
טהור - שמה פרס ועוניה הם: **בב'** **סימנים טהור** - הנפקא ליה
מספק פרס ועוניה ומספק כל שאר
טרפות שמאין לאית להו תלתא חוץ
מעורב: **סווייר** - הוא אישטורי"ל:
מפני שיש לו זפק - ואין זה מאוזן
שני סימנים שבעורב ומ"מ אין לו אלא
שני ועודי אליעזר מפני שרגיל לטכון
עם העורבים מחזיקו *ממנו ובהתניא
[התובן] (ב"ק כב) רבי אליעזר אומר
לא על חס זריר הולך אלא עורב
אלא מפני שהוא מיטו: **סנונית** -
ארוגדי"ל: **עוף הבא בסמין אחד**
טהור - ואפילו אין בקי בהן ובשמותיהן
דלא חייבין למה פרס ועוניה הן
כדמפרש לקמיה דלא שכיחי בישוב
אלא במדברות: **והני מיני דלא דריס** -
כי משמתינן ביה סימן אחד מחזיקין
ליה בטורב כל כמה דלא חזיקין ליה
דדריס וגראה לי שכל עוף הנותן רגלו
על האוכל כשהוא אוכלו ומחזיקו
ברגלו שלא יטור ולא יטול כולו אלא
פיו הוא דריסה וכן דרך העורבים
שגלגין בבחים שקורין קוקוא"ה: **הא**
דרב נחמן מאי - דאמר לעיל דבעינן
בקי ואי לא חייבין לפרס ועוניה:
מאי איכא - למאי פתוש: **המסרש** -
אשנר"ט: **בלע"ז**: **לטהרת מזורע** -
שהוא לפיר האמור בתורה: **מר זוטרא**
מתני סבי - להא דלמימר לישנה
קמא דלמימר דפסק הלכתא כרבי
אליעזר דאסר לית ליה דרב יהודה
דמכשר ליה לטהרת מזורע דהא
טהורות כתיב: **סבי גרסינן היינו**
דקתני סנונית לבנה - ולא גרסינן
שנחלקו ביה דלאו ארבע יהודה קאי
אלא דלמימר דקתני למינהו להביא
סנונית לבנה: **לאפוקי דבתי** - הגלות
והדורות בקירות הבתים ושחורות
הן: **חסיל** - מין יונה הוא:
***פסול משום תורין** - אם בא להביאו
משזקין בטורת תורין כדלמימרין
בפרק קמא (ע"ל כג) גדולים כשרים קטנים פסולין וכשר משום יונה
בקטנה: **דאליפי** - מין תורין: **תורין של רחבה** - כך שמו:
פוסלין

[י"ג מניין]
[ולקמן כה']

[שימנין קני זכ"ל]

עין פ"א פ"ט מ"ג

רבינו גרשום

והוא שיכיר עורב *
כלומר דאית ליה תרי
סמא: אמר אמימר
הלכתא עוף הבא בסמין
אחר טהור לכתוב בעינן
שא יהיה דורס ועוד
ס' אחד שהן ב' סימנין:
הא דרב נחמן מאי *
כלומר דרב נחמן לא
בע (א) אלא חד ס' שא
ירא דורס * ואיבעית
חייא שמוס דפרס
ועוניה לא שכיחי בישוב
כלומר פרס ועוניה חד
סימניו לא דריס והא
על מי כן טמא [ומכל
סמין] כיון דלא שכיחי
בישוב עוף הבא בסמין
שניו דורס טהור
דליכא לספוקיה בפרט
ועוניה לא שכיחי בני
דבתי דאוכמתי כלומר
היה לרביי הכל
אחריה * כל העופות

הנהרות הב"ה
(ב) גמי היינו דקתני
סנונית כ"ל ומוציא זו
היא נחמן:

י"ג מאי טעמיה דכ"ל

י"ג להם

[ועי' חו"ס' ביבמות כ'
ד"ה כי פליגי]

[בכרות לג']

* (ע"ל ע"ג)